

Sygn. akt IV CZ 42/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górski

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa P. P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w T.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 sierpnia 2017 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 30 listopada 2016 r., sygn. akt V ACa .../14,

**I. odrzuca zażalenie na postanowienie oddalające wniosek
o przywrócenie terminu;**

II. oddala zażalenie w pozostałej części;

**III. przyznaje radcy pr. B. J. ze Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł
powiększoną o należną kwotę podatku od towarów i usług z
tytułu kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi w
postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Powód P. P. złożył w dniu 16 sierpnia 2016 r. wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 2 lutego 2016 r. oraz wniosek o przywrócenie terminu do jego złożenia.

Postanowieniem z dnia 30 listopada 2016 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek o przywrócenie terminu i odrzucił jako spóźniony wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku. Zdaniem Sądu, nie można przyjąć, że powód reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu nie mógł zachować terminu do złożenia wniosku.

Zaskarżając zażaleniem to postanowienie w całości powód twierdził, że będąc pozbawiony wolności nie znał daty wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny i nie mógł się o niej dowiedzieć. Podniósł, że uchybienia jego pełnomocnika z urzędu, który nie wystąpił w terminie o doręczenie uzasadnienia wyroku, nie mogą go obciążać i pozbawiać możliwości działania oraz obrony swych praw. Na tej podstawie skarżący wniósł o uchylenie postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżone postanowienie Sądu odwoławczego w części oddalającej wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku tego Sądu nie ma charakteru orzeczenia „kończącego postępowanie w sprawie” w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c., a zatem zażalenie na nie stronom nie przysługuje (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001, nr 2, poz.22 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., IV CZ 131/05, niepubl., z dnia 18 stycznia 2017 r., V CZ 88/16, niepubl. i z dnia 7 marca 2013 r., II CZ 194/12, niepubl.). Z tej przyczyny zażalenie powoda w tym zakresie podlegało - jako niedopuszczalne - odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Niezaskarżalne postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji może być poddane kontroli Sądu Najwyższego na podstawie art. 380 k.p.c. przy

rozpoznawaniu zażalenia na kończące postępowanie postanowienie odrzucające wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku, miało bowiem niewątpliwie wpływ na to rozstrzygnięcie. Warunkiem przeprowadzenia takiej kontroli jest złożenie we wnoszonym przez profesjonalnego pełnomocnika środka odwoławczym wyraźnego wniosku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2006 r., I CZ 81/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 36, z dnia 7 listopada 2006 r., I CZ 53/06, niepubl. i z dnia 21 sierpnia 2014 r., IV CZ 43/14, niepubl.). W zażaleniu powoda wniosek taki nie został sformułowany, chociaż przedstawiona przez niego argumentacja koncentruje się na kwestionowaniu zasadności odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego.

Gdyby nawet - ze względu na zarzuty i argumenty powołane przez skarżącego w uzasadnieniu zażalenia - przyjąć korzystną dla niego interpretację i uznać, że skarżący wniósł o dokonanie kontroli odmowy przywrócenia terminu, to i tak nie byłoby podstaw do uznania za uprawdopodobnione, tak jak wymaga tego art. 169 § 2 w zw. z art. 168 § 1 k.p.c., że uchybienie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku nastąpiło bez jego winy.

Ani we wniosku o przywrócenie terminu, ani obecnie w zażaleniu powód nie wskazał okoliczności mogących usprawiedliwić uchybienie; usprawiedliwieniem takim nie jest jedyny eksponowany w zażaleniu fakt, że powód jest pozbawiony wolności, zwłaszcza, że był w sprawie reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika.

Skarżący, powołując się na niedopełnienie obowiązków przez zastępującego go w procesie adwokata z urzędu nie uwzględnił, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem brak należytej staranności pełnomocnika i jego konsekwencje obciążają bezpośrednio stronę, którą pełnomocnik ten reprezentuje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r., V CZ 57/09, niepubl., z dnia 10 października 2012 r., I CZ 107/12, niepubl. i z dnia 8 maja 2013 r., I CZ 35/13, niepubl.). Sąd wprawdzie zawsze władny jest dokonać oceny, czy w okolicznościach konkretnej sprawy rzeczywiście można obciążyć stronę skutkami zaniedbań jej pełnomocnika z urzędu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 165/01, OSNC 2002, nr 7-8,

poz.102), jednak skarżący na żadne takie okoliczności w zażaleniu się nie powołał. Przeciwnie, z wywodów powoda wynika, że nie podjął własnej inicjatywy, żeby dowiedzieć się o stan sprawy i nie twierdził nawet, by istniały po temu konkretne przeszkody. Skarżący nie podniósł, by miał w jakimkolwiek zakresie utrudniony kontakt z pełnomocnikiem, reprezentującym go w procesie i podejmującym w jego imieniu liczne czynności procesowe. Reasumując, w zażaleniu brak rzeczowego uzasadnienia twierdzenia o niezawinionym niezachowaniu terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego i wykazania, a nawet wskazania okoliczności, które mogłyby do takiego twierdzenia przekonać.

Ocena Sądu Apelacyjnego o braku podstaw do przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia była trafna, a jej konsekwencją było prawidłowe odrzucenie wniosku.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym orzeczono stosownie do § 14 ust. 1 pkt 26 i § 16 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 1715).

kc